

Naziv kolegija	MODERNIZACIJA I EUROPEIZACIJA HRVATSKE JAVNE UPRAVE	
Nastavnici	Nositelji: prof.dr.sc. Ivan Koprić, prof. dr. sc. Gordana Marčetić Nastavnici: doc. dr. sc. Anamarija Musa, doc. dr.sc. Vedran Đulabić, doc. dr. sc. Goranka Lalić Novak	
Status kolegija (semestar i redoviti ili fakultativni)	I. semestar – redoviti	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave (predavanja, vježbe, seminar i sl.)	5 ECTS, predavanja	
ECTS koeficijent opterećenja studenta	5	
Broj sati po semestru	15	
Ciljevi kolegija		
Upoznati studente s:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. općim tendencijama razvoja nacionalnih javnih uprava uslijed globalizacijskih, tranzicijskih i eurointegracijskih procesa 2. instrumentima koordinacije i učincima primjene pojedinih koordinacijskih instrumenata 3. promjenama načina obavljanja upravnih poslova u okviru suvremenog upravnog razvoja 4. različitim oblicima utjecaja tijela zakonodavne i izvršne vlasti na državnu upravu 5. različitim oblicima nadzora državne uprave 6. tendencijama suvremenog upravnog razvoja u hrvatskoj državnoj upravi 7. učincima različitih tipova suvremenih upravnih reformi 8. utjecaju suvremenih upravnih doktrina na upravne reforme u hrvatskoj javnoj upravi. 		
Sadržaj kolegija		
<p>1. Uvod Dinamična javna uprava. Globalizacija, tranzicija, eurointegracije i međuovisnost. Rast upravne složenosti.</p> <p>2. Temeljna pitanja državne uprave Teritorijalni upravni sustav. Državna uprava kao sustav – elementi i unutarnji odnosi u sustavu. Suvremeni upravni razvoj: samostalne izvršne agencije, nezavisna regulacijska tijela, i druge institucionalne inovacije. Oblici privatizacije dijelova državne uprave. Promjene odnosa u upravnim sustavima: jačanje institucija za oblikovanje javnih politika (<i>policy</i> institucije), osamostaljenje izvršnih dijelova, jačanje koordinacije, prijelaz naglaska od struktura prema programima. Instrumenti koordinacije (vlada, propisi, financijski, organizacijski, personalni, nadzorni i drugi). Klasifikacija upravnih poslova. Djelokrug i nadležnost. Promjene načina obavljanja upravnih poslova. Promjene u pogledu upravnog osoblja: od personalne administracije prema menadžmentu ljudskih potencijala. Relevantna okolina državne uprave: politički sustav, društvena okolina, građani, međunarodne organizacije. Politički utjecaj na državnu upravu i politički nadzor državne uprave. Ostali oblici nadzora državne uprave. Razvoj odnosa građana i uprave. Utjecaj međunarodnih organizacija i upravnih procesa na mijenjanje nacionalnih upravnih sustava.</p> <p>3. Državna uprava u Hrvatskoj Utjecaj Sabora na upravu. Ovlasti predsjednika Republike u odnosu na državnu upravu. Vlada kao političko i upravno vodstvo državne uprave. Središte vlade kao koordinativni centar državne uprave: tajništvo vlade i ostale institucije središta vlade. Središnja državna uprava: ministarstva, tzv. državne upravne organizacije, središnji državni uredi. Lokalni organi državne uprave (dekoncentrirana državna uprava): uredi državne uprave u županijama, područne jedinice tijela središnje državne uprave. Izvršne agencije. Nezavisna regulacijska tijela. Odnosi u sustavu državne uprave. Poslovi državne uprave i načini njihovog obavljanja. Horizontalna i vertikalna koordinacija u sustavu hrvatske državne uprave. Hrvatsko upravno osoblje. Državni službenici, dužnosnici i namještenici. Odnos službenika</p>		

prema građanima. Nadzor nad hrvatskom državnom upravom (politički nadzor, pučki pravobranitelj, upravni i inspekcijски nadzor, sudski nadzor). Karakteristike hrvatske uprave. Razvoj hrvatske uprave nakon 1990.

4. Upravne reforme

Javna uprava i vrijednosti: demokratske političke, pravne, ekonomske i socijalne vrijednosti. Promjene vladajućih upravnih doktrina u suvremeno doba. Nova javna uprava (*new public administration*). Novi javni menadžment (*new public management*). Dobra vladavina i uprava (*good governance*). Pojam i tipovi reformi. Sektorske reforme i reforme pojedinih dijelova teritorijalnog upravnog sustava. Uzroci reformi. Tradicionalni weberijanski model uprave, pravna država i suvremene upravne reforme. Kriza socijalne države i suvremene upravne reforme. Mjerila i faktori uspješnosti upravnih reformi. Promjene položaja građana prema upravi. Upravno osoblje u reformi. Organizacijska kultura. Upravljanje ljudskim potencijalima u javnoj upravi. Menadžerske reforme: strukturne, funkcionalne, personalne i druge mjere i učinci. Upravne reforme u pojedinim europskim zemljama – sličnosti u pristupu, razlike u provedbi i učincima, pouke za Hrvatsku. Funkcionalni pregled kao najčešći tip upravne reforme u tranzicijskim zemljama.

5. Modernizacija i europeizacija hrvatske uprave

Cilj reforme. Hrvatska uprava i europska integracija. Europski upravni prostor (*European administrative space*) i europski upravni standardi. Uloga i djelovanje SIGMA-e. Načela i usmjerenja reforme. Područja, komponente i mjere modernizacijske reforme. Provedba reforme. Dosadašnja reformska iskustva. Poticaji i ograničenja.

Očekivani ishodi učenja

INTELEKTUALNE (KOGNITIVNE) VJEŠTINE

Znanje i razumijevanje

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Objasniti opće tendencije razvoja nacionalnih javnih uprava uslijed globalizacijskih, tranzicijskih i eurointegracijskih procesa.
2. Grupirati instrumente koordinacije i diskutirati učinke primjene pojedinih koordinacijskih instrumenata.
3. Objasniti promjene načina obavljanja upravnih poslova u okviru suvremenog upravnog razvoja.
4. Izdvojiti i objasniti različite oblike utjecaja tijela zakonodavne i izvršne vlasti na državnu upravu.
5. Diskutirati problematiku različitih oblika nadzora državne uprave.
6. Objasniti tendencije suvremenog upravnog razvoja u hrvatskoj državnoj upravi.
7. Grupirati i sažeti učinke različitih tipova suvremenih upravnih reformi.
8. Diskutirati utjecaj suvremenih upravnih doktrina na upravne reforme u hrvatskoj javnoj upravi.

Primjena

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Interpretirati promjene u suvremenim sustavima javne uprave, posebno glavne institucionalne inovacije i načine koordinacije sustava javne uprave.
2. Interpretirati utjecaj globalizacijskih, tranzicijskih i europeizacijskih procesa na razvoj hrvatske javne uprave.
3. Rasporediti tijek provođenja suvremenih upravnih reformi i pojavljivanje njihovih učinaka.
4. Demonstrirati učinke suvremenih upravnih reformi na primjeru hrvatske javne uprave.
5. Izabrati reformske mjere prikladne za modernizaciju hrvatske javne uprave.

Analiza

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Analizirati odnos suvremenih upravnih sustava s relevantnom okolinom, posebno političkim sustavom i građanima.

2. Ispitati povezanost razvoja nacionalnih upravnih sustava i promjena na europskoj i međunarodnoj razini.
3. Riješiti teorijski problem uspostavljanja ravnoteže uslijed procesa fragmentacije i koordinacije upravnih sustava.
4. Povezati utjecaj međunarodnih organizacija i upravnih procesa s promjenama hrvatskog upravnog sustava.
5. Provjeriti usklađenost očekivanog razvoja upravnih sustava s realiziranim učincima u hrvatskoj javnoj upravi i na međunarodnoj razini.
6. Usporediti razvoj različitih upravnih sustava i ispitati sličnosti i razlike u poticajima, temeljnim obilježjima i učincima provedenih reformskih mjera.
7. Analizirati učinke suvremenih menadžerskih reformi javne uprave.

Sinteza

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Izgraditi teorijski okvir za istraživanje odnosa različitih varijabli povezanih sa suvremenim razvojem upravnih sustava.
2. Konstruirati postavke o utjecaju globalnih promjena na razvoj nacionalnih upravnih sustava te o utjecaju dominantnih zemalja na međunarodni upravni razvoj.
3. Predložiti mjere za reduciranje i uklanjanje negativnih učinaka upravnih reformi.
4. Upravljati provedbom istraživanja odnosa različitih varijabli povezanih sa suvremenim razvojem upravnih sustava.
5. Na temelju ranije provedenog istraživanja pripremiti prijedlog mjera za unaprjeđenje organizacije i funkcioniranja suvremenih upravnih sustava.

Vrednovanje

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Preispitati glavne postavke o odnosu različitih varijabli suvremenog razvoja upravnih sustava na temelju empirijskog istraživanja.
2. Zaključiti rezultate empirijskog istraživanja o odnosu različitih varijabli suvremenog razvoja upravnih sustava.
3. Procijeniti prikladnost upotrebe rezultata i zaključaka istraživanja u širem međunarodnom kontekstu.
4. Valorizirati uspješnost provedenih mjera različitih tipova upravnih reformi i prosuditi njihove učinke u različitim nacionalnim i drugim okolnostima.

Opće (generičke) vještine

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. javno prezentirati usvojene ishode učenja;
2. aktivno pratiti i analizirati suvremeni razvoj upravnih sustava u Hrvatskoj i na međunarodnoj razini;
3. provoditi samostalno i timsko znanstveno istraživanje i prezentirati njihove rezultate;
4. primjereno prezentirati i izlagati vlastite stavove i uvjerenja o razvoju, modernizaciji i europeizaciji suvremenih upravnih sustava.

Praćenje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i oblici provjere znanja

- Evidentira se dolazak studenata na predavanje;
- Bilježi se aktivnost studenta na nastavi, pojedinačna izlaganja o nekoj temi, razumijevanje gradiva, kvaliteta diskusije i slično;
- Znanje se provjerava na usmenom ispitu i ocjenjuje ocjenom od dovoljan (2) do izvrstan (5). Usmeni ispit se sastoji od primjene, analize, sinteze i vrednovanja znanja stečenog na temelju predavanja i diskusija na nastavi te obvezne literature.

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija

- Analiziranje statističkih podataka o prolaznosti i prosjeka uspješnosti studiranja na predmetu;
- Povratne informacije studenata,

- Priprema i objava znanstvenih radova povezanih s temom modernizacije i europeizacije hrvatske javne uprave sa studentima i praćenje njihovog znanstvenog rada;
- Poticanje sudjelovanja studenata na stručnim i znanstvenim skupovima i istraživačkim projektima povezanih s temom modernizacije i europeizacije hrvatske javne uprave.

Obveze studenata

- Pohađati predavanja;
- Aktivno sudjelovati u nastavi putem interaktivne diskusije s nastavnikom i ostalim studentima;
- Naučiti ispitno gradivo.

Obvezna literatura

1. Koprić, I., G. Marčetić, A. Musa, V. Đulabić, G. Lalić Novak: Upravna znanost: Javna uprava u suvremenom europskom kontekstu. Zagreb, 2014., str. 1-26, 37-51, 177-214, 345-384
2. Koprić I.: Od javnih službi do službi od općeg interesa: nova europska regulacija i njezin odraz u modernim upravnim sustavima. U: Zbornik radova drugog skopsko-zagrebačkog pravnog kolokvija. Skoplje, 2008., str. 27-49
3. Koprić I.: Reforma javne uprave u Hrvatskoj: ni bolni rezovi ni postupne promjene – nužna je nova upravna paradigma. Političke analize, vol. VII, br. 26, str. 3-12
4. Koprić I.: Kritična važnost kapaciteta javne uprave za pridruživanje Hrvatske Europskoj uniji. U: D. Vašiček (ur.) Hrvatski javni sektor u aktualnim gospodarskim uvjetima. Opatija, 2009., str. 148-159
5. Musa A.: Agencijski model javne uprave. Zagreb: Pravni fakultet, str. 423-482, 556-575
6. Koprić I.: Reform of the Croatian Public Administration: Between Patchy Europeanization and Bumpy Modernization. U: Polonca Kovač, Mantas Bileišis (eds.) Public Administration Reforms in the new (Eastern) EU Member States. Post Accession Dimensions of Public Governance Convergence and Divergence.
7. Koprić I.: Prilagodbe hrvatske javne uprave europskim standardima. Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske, vol. V, br. 1/2014, str. 8-34
8. Bilješke s predavanja

Osnovna izborna literatura

1. Koprić, Ivan (prir.) (2003) Modernizacija hrvatske uprave. Zagreb: Društveno veleučilište u Zagrebu.
2. Nemeč, Juraj (ed.) (2016) Europeanisation in Public Administration Reforms. Bratislava: NISPAcee.
3. Hayward, Jack, Anand Menon (2003) Governing Europe. Oxford: Oxford University Press.
4. Potůček, Martin (ed.) (2004) The Capacity to Govern in Central and Eastern Europe. Bratislava: NISPAcee.
5. Farazmand, Ali (ed.) (1999) Administrative Reform in Global Perspectives. Specijalni broj časopisa International Journal of Public Administration vol. 22, no. 6.
6. Olsen, Johan P., B. Guy Peters (eds.) (1996) Lessons from Experience: Experiential Learning in Administrative Reforms in Eight Democracies. Oslo etc.: Scandinavian University Press.
7. Peters, B. Guy, Donald J. Savoie (eds.) (1995) Governance in a Changing Environment. Montreal etc.: Canadian Centre for Managerial Development.
8. Frederickson, H. George (1980) New Public Administration. Alabama: The University of Alabama Press.
9. Henry, Nicholas (1995) Public Administration and Public Affairs. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
10. Denhardt, Robert B., Barry R. Hammond (eds.) (1992) Public Administration in Action. Pacific Grove: Brooks/Cole Publishing Company.
11. Pusić, Eugen (2002) Upravljanje u suvremenoj državi. Zagreb: Društveno veleučilište.
12. Peters, B. Guy (2001) The Politics of Bureaucracy. London: Routledge.
13. Pierre, Jon (e.) (2000) Debating Governance. Oxford etc.: Oxford University Press.

14. Lane, Jan-Erik (1997) *Public Sector Reform*. London etc.: SAGE.
15. Bouckaert, Geert, Koen Verhoest, Guy B. Peters (2010) *The Coordination of Public Sector Organizations*. Basingstoke: Palgrave.